

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 103. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Hétfő, 1928 május hó 7.

Gyulafehérvár. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától.) A csütörtök halotti mozdulatlanlansága és élettelen csendje után lázas élénkségre és egymást kergető eseményekre ébredt pénteken reggel Gyulafehérvár. A hajnali gyorsvonattal Maniu Gyulával élén megérkezik a nemzeti parasztpárt vezérkara, közöttük Vajda Sándor, Popovici Mihály és Vlad Aurél, valamint 30 bukaresti és 10 külföldi újságíró, akiknek egyikét, R. H. Marhant a bostoni Daily News Papier munkatársát egyenesen Amerikából küldték ki a sorsdöntő romániai vasárnapra.

Maniu frissen, mosolyogva ugrik le a vonatról, de egy perc múlva már jókedvű tiltakozással menekül az újságírók rohama elől, akik a legbizarrabb kérdések tömkelegével árasztják el.

— De uraim, mit is mondhatnak önök-

A Brassói Lapokat elvágják a telefontól

Ha megengedik, naplószerűen vázolom tovább az eseményeket, amely szubjektivitásra az ad okot és jogot, hogy a Brassói Lapok közvetve erősen belekerült az események forgatagába. Már a csütörtöki éjszaka folyamán nyilvánvaló volt, hogy a péntek nem fog olyan simán lezajlani, mint a hét előző napjai. Ugyanis az éjszakai gyorsal százával érkeznek az ország különböző részeiből a szigorú detektívek, akik között felismerem

Fejérvári Mátyást, a híres agent provocateur is.

A szatmári, kolozsvári, nagyvárad és aradi sziguranca szinte teljes létszámmal jelennek meg, ami nyilván bizonyítja, hogy az állambiztonsági hivatal tökéletes felkészültséggel kíván működni.

A detektíveket autók és kocsik szállítják a város periferiái felé, ahol lakhelyül a megyei kórházat foglalják le számukra. Később, amikor eszüknek bizonyul számukra, elreklírlák a járványspítál ágyait is, ami ellenzéki körökben csipős aperszűkre ad alkalmat.

— Lám, ebből is látszik, hogy az egész sziguranca beteg!

— Az országban most egyetlen járvány van: az ellenzéki propaganda. Nem fél Tatarescu, hogy buzgó detektíveit megfertőzzük a kórházi ágyakban?

Péntekre már hozzávetőlegesen 500-ra szaporodik a sziguranca alkalmazottak száma. Ezel a tömeges rendőri felvonulással egyidejűleg természetesen rémhírek terjednek a városban. Azonban az izgalmak feleslegesek. Nem történik semmi, mert Tatarescu miniszter egyelőre

csak a sajtó tevékenységét teszi lehetetlenné.

Reggel hét órakor ugyanis néhányan, újságírók, — bel- és külföldiek vegyesen — megjelentünk a postahivatalban, hogy a legutóbb

nek? Hiszen csak néhány óra és az egész ország fog megnyilatkozni...

— Bocsanat elnök ur, a kisebbségi sajtó üdvözlét van szerencsém tolmácsolni Egyben megkérem, hogyha már mással nem, akkor egy kisebbségi vonatkozású deklarációval méltóztassék segítségemre sietni...

— Kisebbségi vonatkozás? De hiszen itt vagyunk Gyulafehérváron, ahol a kitűnő határozatok megszülettek!

— Szóval megirhatom, hogy a nemzeti párt újlag demonstrál a gyulafehérvári pontok mellett!... S vajjon mi egyebet még?

— Semmit a világon!

— Tehát csak annyit, hogy az ellenzék kiváló vezére bölcs derével várja a vasárnap fejleményeit.

— Brávó, köszönöm a bókot. Hát írja meg, hogy a bajuszom ugyan deres, de a lelkem derűs....

eseményekről telefonértesítést adjunk le; azonban a posta nem hajlandó kapcsolásra.

— Sajnáljuk, az összes vonalak elromlottak!

— Kérem, az lehetetlen, hiszen tegnap még nagyszerűen beszélünk!

— Csak annyit mondhatok, hogy az összes vonalak elromlottak!

— Ugy látszik, parancs van arra, hogy az összes vonalak rossz legyenek...

A következő pillanatban már bent vagyok a postafőnöknél, egy regáti tisztviselőnél, akit

egy hete helyeztek át ebbe a pillanatnyilag oly bizalmas pozícióba.

Egy perc sem telik el, s máris parázs vita keletkezik közöttünk, melyben élénk részt vesz az a három vezérigazgató is, akik tegnap érkeztek Bukarestből Gyulafehérvárra.

— Biztos tudomásom van arról, hogy a vonalaknak semmi bajuk sincsen... A gondolatközlés szabadsága alkotmányos jog, melyet senkinek sincs joga megszegni!

— Én csak annyit mondhatok, hogy a vonalak rosszak.

— Amennyiben nem kapok kapcsolást, azonnal Tatarescu miniszterhez fordulok panaszzommal...

A postafőnök elmosolyodik, majd összesség a vezérfelügyelőkkel.

— Tegye ön azt, amit jónak lát... A vonal rossz!

Hiába minden tiltakozás, kiabálás és érvelés, eredmény nélkül vagyok kénytelen távozni. Elmenőben hallok, amint egy kormánypárti újságíró hosszas telefonanyagot ad Kolozsvár és Bukarest felé.

Dr. Colbazi: „Erről nem is tudtam.”

Lerohanok a táviró hivatalba, és egy hevenyészett sürgönyt adok fel arról, hogy a közérő előzönlötte a várost.

— Ez a távirat sohasem fog Brassóba ér-

ni! — mondja hátam mögött a Dimineața politikai szerkesztője.

— Dehogyan nem, az lehetetlen...

— Fogadjunk, hogy legfeljebb a jövő héten érkezik meg.

— Hát fogadjunk!

S a következő pillanatban feladom a másik sürgényt:

— Maniu, Vajda, Popovici, Vlad, ideérkeztek, azonban sürgöny sohasem érkezik Brassóba.

Kocsiba ülök, s öt perc múlva már élénken tiltakozom dr. Jonel Colbazi képviselőnél, a megyei liberális párt elnökénél.

— Kérem, nem tudtam erről az intézkedésről. Azonnal interveniálni fogok.

— Mi a helyi liberális párt álláspontja a gyűléssel kapcsolatban?

— Mintán a kormány az engedélyt megadta, mi csak arra törekszünk, hogy a rend, és nyugalom biztosítsák, s hogy esetleges felelőtlen elemek ne adjanak okot a zavargásokra. Teljes nyugalommal nézünk a vasárnap elé. Párthiveinket felhívtuk, hogy tartózkodjanak a provokációtól és várják be nyugodtan az események lefolyását és ne vegyenek részt a gyűlésen. Egyébként valószínűtlen, hogy 300 ezer ember gyűlne össze, hiszen mindentől eltekintve, mezei munkálatok folynak a falukon.

— Igaz-e, hogy a gyűlés tartamára rendkívüli hadbírósg szállt ki Gyulafehérvárra, Carapancea alezredes főügyész elnökletével?

— Erről nem tudok, de a jogalap meg volna hozzá, mert Gyulafehérvár és a Maros egész jobboldala ostromállapotú terület.

Tatarescu: „Semmi közöm a postához”

Colbazitól az ellenzéki központhoz hajtatok, ahol már élénk izgalommal tárgyalják a telefon- és táviró tilalmát, azonban az ő intervenciójuk is eredménytelen marad. Miután Gyulafehérváron minden tiltakozás meddőnek látszik, egyik kollegámmal autóra vágjuk magunkat és 80 kilométeres tempóval fél óra alatt értünk Nagyenyedre, Tatarescu főhadiszállására.

Azonnal jelentkeztünk a nemzetipárt vezetőinél, akiket intervencióra kérünk fel. Szerencsénk van, mert Popovici Mihály, a volt pénzügyminiszter, velünk egyidejűleg érkezik a városba, s öt perc múlva már felháborodottan kopog be Tatarescuhoz, a megyeházán. A két politikus között mintegy 10-15 percig tart a parparlé, melynek folyamán az előszobába, ahol óvatossan meghúzódnak, izgatott felkiáltások szűrődnek ki:

Popovici: A nemzeti parasztpárt nevében ragaszkodom ahoz, hogy mindennemű sajtóközlemény helyesen, szabadon, korlátozás nélkül, az alkotmánynak megfelelően adódhassék le!

Tatarescu: (halkan válaszol valamit)

Popovici: De önnek intézkedni kell!

Tatarescu: Nekem semmi közöm azokhoz a rendeletekhez, melyeket a posta vezérigazgatósa adott ki.

A helyzet egészen reménytelen. A következőkben a két politikus magára a gyűlésre tér át, még halljuk, amint Tatarescu kijelenti, hogy a kivezényelt katonaságnak nem szabad helyéről elmozdulnia, de a vitát nincs időnk végighallgatni. Az autó a csendőrök sora mellett rohan vissza Gyulafehérvárra. A postánál állunk meg, ahol újságolják, hogy enyhítettek a telefon-rendeleten.

— Kérem Brassót sajtóbeszélgetésre, „dringend”!...

— Nem lehet, Brassó rossz....

— Nem rossz... tessék más vonalon adni!

— Ne is tessék sürgetni! Brassóval kizárt dolog beszélni!

Kolozsvárt kapcsolják már, de titokzatos jóakarók itt is annyira zavarják a beszélgetést, hogy valósággal lehetetlen a közlés. Előtte Brassón keresztül nyugodtan kapcsolják Bukarestet, magát.

Brassót azonban végérvényesen elzárták Gyulafehérvártól.

Milyen csudálatos dolog, hogy a kisebbségi miniszter ur éppen ezzel a várossal kapcsolatban mutatkozott teljesen tehetetlennek a postavezérigazgatóság rendeleteivel szemben.

300 ezer paraszt és 20 ezer csendőr Gyulafehérvár körül

Szombaton délután a 300 ezres tömeget teljes körben kinyújtják Gyulafehérvár körül, a következő falvakon keresztül:

Tövis, Alsógárd, Krakkó, Borosbocsárd, Celna, Igenpatak, Magyarigen, Sárd, Alvinc, Borberek, Sebes, Dája, Herope és Mihálfalva.

Az ilyenképpen elrendezett tömeg katonai rendben és teljes meneteléssel vasárnap hajnalban vonul be Gyulafehérvárra, ahol előreláthatólag a Mihai Viteazul-téren fog lezajlani a történelmi kongresszus.

Rendkívüli hadbírótság Gyulafehérváron

A vasárnapi kongresszus előzményeinek legérdekesebb eseményei közé tartozik, hogy a gyűlés időtartama a kormány Gyulafehérvárra rendkívüli hadbírótságot vezényelt ki. Ezt az értesülésünket, melynek valódiságáról lehetetlen kétségbevonhatatlanul meggyőződni, erősen támogatja az a tény, hogy tegnap Bukarestből Gyulafehérvárra érkezett Carapancea alezredes-főügyész, akinek nevét a Manoiescu-ügyből és a többi politikai perből már országszerte ismerik. Ma délután pedig Kolozsvárról autón jött meg Negulescu hadbíró.

A liberális vezető férfiak, akikhez kérdést intéztünk a hadbírótságra vonatkozólag, nem erősítették meg a hírt, de nem is cáfolták azt, hanem egyöntetűen csak azt hangsúlyozták, hogy a rendkívüli hadbírótság működésére meg volna a kellő jogalap.

Beszélgetés Stanescu ezredes táparancsnokkal.

Stanescu ezredes, a gyulafehérvári táparancsnokot a várban, az egyesülés gyönyörű palotájában próbálom megszólalásra bírni. Az ezredes azonban nem akar tudni semmiről.

— Nincs tudomásom arról, hogy Gyulafehérváron kongresszus lesz. Amíg a kormány nem engedélyezi...

— De hiszen az engedély a nemzeti párt vezetőinek a kezében van!

— Azonban nincs az én kezemben. Nálam csak a hivatalos értesítés és utasítás számíthat, fekete fehéren...

— Milyen instrukciókat kapott ezredes ur?

— Nincs semmi instrukcióm. A katonaság feladata csak egy lehet: a rendfenntartás.

A nemzeti párt autója, melyet a pártiroda előzőkenyen rendelkezésemre bocsát, visszaröpít a rendőrprefekturára. Oroşeanu őrnagy, a parancsnok, három bukaresti vezérfelügyelővel folytat bizalmas tanácskozást, amikor betoppanok a szobába.

— Milyen előkészületeket tett őrnagy ur, a szigorancia és a rendőrség?

A válasz azonban elmarad. Az egyik vezérinspektor feláll és sürri bosszúakéreseit.

Egyébként a gyulafehérvári kereskedők, főképpen az élelmiszerkereskedők, óriási előkészületeket tesznek szombatra és vasárnapra. Az éttermekben hihetetlen ételmennyiségeket halmoznak fel és máris valóságos kenyérhegyek halmozódnak egymásra. Mulatozás azonban nem igen lehet, mert ma reggeltől egész Gyulafehérváron életbelépett az alkoholtilalom.

között hangsúlyozza, hogy a hatóságoknak még semmi tervük sincsen.

— Még teljesen tétlenek vagyunk s csak most kezdjük a megbeszéléseket...

Öt perc múlva hallok, hogy „felelőtlen egyének” lekapcsolják a vonatokról azokat a vagonokat, melyek a földműveseket hozták. Az összes állomások tele vannak ilyen „véletlenül otffelejtt” kocsikkal. Csudálatos tétlenség, mely felszedi a hidak pallóit és kettébontja a vasuti szerelvényeket...

Néhány percre rá bevonul az első köldöttiség: a beszerceiek 500 tagu zászlóaljja. Ets sorokban menetelnek a falusi fuvósbanda fülhasogató muzsikájára és óriási nemzeti zászlókon követelik a Maniu-kormányt. A tér pillanatok alatt megtelik: a békés polgárokat átítatja a lelkesedés, mint kisgyermkek, oly féktelen örömmel éljenek, hogy kalap repül a levegőbe és az étert megremegteti a felharsanó kiáltás:

— Éljen Beszterce!

Néhány percre rá újabb alkalom az ügáalomra: megtörténik az első letartóztatás. Az áldozat Székely Leó gyulafehérvári banktisztviselő, az ok: ismeretlen.

A forgalom központja a Dácia-szálló. Szinte másodpercenként állanak meg az autók. Davidoglu tábornokot valóságos díszszad kíséri. Benéznek a portásfülkébe, ahol fekete táblán a szobaszámok és a bérlok neve:

1. Tatarescu.

2. Maniu.

23. Davidoglu.

24. Rakovita.

Ó, milyen krisztusi harmonia a rozsdás portásfülkében! Hígyjük, hogy így lesz a hátralevő két súlyos napon is...

S e merész hitben béke velünk!

Mikee Imre

A nemzetmentő főportarel

Kinos incidens a brassói törvényszéken

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem irtunk hosszú bevezetést az alábbi esethez, amely tegnap történt meg, itt Brassóban, a három együttélő nemzet tipikus városában. Külön újságírói beállításra nincs szükség. A hely és a szereplő személyek beszédesebbé teszik ezt a furcsa ügyet, minden újságírói ékesszólásnál.

Tehát csak egészen röviden: helyszín a brassói portarel fő irodája, szereplő személyek Philipp dr. és Stamm dr., közismert és becsült brassói ügyvédek, és Fotino ur, a portarel-főnök.

A történet pedig a maga hiteles drámai gyorsaságában ennyi: A két ügyvéd a várokozás unalmát csendes beszélgetéssel enyhíti a portarel fő irodájának egyik sarkában. Anyanyelvükön beszélnek, németül és a beszélgetés tárgya is egészen ártatlan dolog: a filharmonikus hangverseny. Ehhez az ügyhöz Fotino urnak igazán nincs semmi köze. Valóban nincs, ezt belátja ő is, s ha a német anyanyelvű ügyvéd urak románul tárgyalnák meg a filharmonikus hangverseny várható sikerét, nem is avatkoznék bele a csendes beszélgetésbe. De kicsoda vakmerőség! Ezek a német ügyvédek németül mernék beszélni!

Fotino urat előnti a düh és hivatali tekintélye teljes súlyával rivall rá az ügyvédekre.

— Ne beszéljenek itt németül! Ne inzultálják a román nemzeti államot német beszéddel!

A két ügyvéd elcsodálkozik. Hja, a német kisebbségek még tudnak csodálkozni olyasmin, amin mi már régen nem csodálkoztunk. Philipp dr. azonban minden csodálkozására ellenére sem vesztette el a higgadságát.

— Főnök ur! — mondotta, — ha önnel beszéllek, hivatalosan, akkor az állam nyelvét használom. Magánbeszélgetésemből azonban nincs joga beleavatkozni.

— Semmi közöm az urak magánbeszélgetéséhez, de ne beszélgessenek németül.

Egységes nemzeti állam vagyunk.

Megkövetelem, hogy mindenki románul beszéljen.

A történetnek ezzel tulajdonképpen vége is van. A két német ügyvéd elképedve eltávozott. Hát csakugyan igaz? Egységes nemzeti állam vagyunk? Hát nincsen itt egyetlen német, magyar, orosz, bulgár, és nem tudjuk még hányféle nemzetiségű? Vagy ha mégis akad egynehány, azokról Fotino ur pont itt, pont Brassóban nem vett eleddig tudomást?

Nem, nem Fotino ur, ön bizonyára csak tréfál. Lehet, hogy különös oka van erre, hiszen nem is kell nagy etimológiai tájékozódás, hogy a neve után őnt is a nemzeti kisebbségek közé sorozzuk. Tessék elhinni, hogy csak a Bucsan-féle népszámlálási törvényt vesszük alapul, amelyik szerint igazán nem fontos, hogy ön milyen nyelven rivall rá az ügyvédekre és tesz ilyen humoros kijelentéseket, hogy azt mondja: egységes nemzeti állam vagyunk.

Nem, Fotino ur, mi nem akarjuk elhinni, hogy ön lehunyt szemekkel és bedugult fülekkel járkált eleddig Brassó utcáin. Sőt bizonyosak vagyunk benne, hogy vice volt az egész, sikerült tréfa, amit a kisebbségi sorstársak megengedhetnek maguknak egymás között.

Nemde, ez az igazság, Fotino ur? Ne mondja, hogy nem, mert akkor súlyos következtetéseket kell levonnunk az ön testi épességére (ami a fülét és a szemét illeti) vagy esetleg a megfigyelő képességére, ami bizonyos gondolkodási funkciókkal áll egyenes összefüggésben.

Obrenovics Sándor és Draga Masin tragédiájának új adatai

Hogyan dolgozott a „Fehér kéz” elődje: a „Fekete kéz”?

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy Obrenovics Sándor szerb királyt azért törekedtek bizonyos körök — orosz befolyásra — eltenni láb alól, — mivel osztrák-magyarbarát politikát folytatott.

A cselszövés mestere Csarikov belgrádi orosz követ volt,

az ürgy a király házassága Draga Masinnal.

Miket csinált a királyné?

Misics ezredes neje, aki távoli rokona volt Draga Masinnak, mindenféle botrányos pletykákat terjesztett a királynéről. E miatt Draga Masin, mialatt Misics ezredes a kragujeváci arzenálban időzött, udvari zsandárokat küldött az ezredes belgrádi lakására, s velük Misicsné a konakba hurcoltatta. Itt éjjel egy csendőrről szobába záratta, másnap pedig maga elé idézte és így szólt hozzá:

— Te mindenféle képtelen dolgot beszéltél rólam, de semmiféle bizonyítékok nincsenek, de nekem annál inkább van rólad.

Majd a csendőrtől azt kérdezte, kihasznált-e az együttélést Misics ezredesével, mire az igenlő választ adott. A királyné most értő szavakkal elkergette Misicsné. Ez a magyarázata, hogy Misics ezredes az első egyike volt, akik az összeesküvőkhöz csatlakoztak.

Egy másik eset, ami a királyné tekintélyét a nép előtt aláásta, s amit szintén az orosz követ rendezett: A királyné állítólag örvendetes eseménynek nézett elébe. De mint kiderült, ennek a hirdetésére Csarikov birta rá a meddő asszonyt, azon a címen, hogy a férjét ezzel inkább magához bilincseli. A magyar-osztrák csapatok 1916-ban a belgrádi állami levéltárban erre vonatkozó okmányt is találtak. Ez egy orvosi bizonyítvány volt, a melyben orosz orvosok bizonyították, hogy a királyné áldott állapotban van. Csarikov a cár nevében Párisban nagyszerű bölcsőt is csináltatott, melyet Belgrád egyik főutcai tizletében ki is állítottak. Mikor aztán a valóság kiderült, az orosz követ volt az első, aki újjal mutatott a királynéra. Ezalatt a tiztiúskolában, melynek Misics egyik tanára volt, már meggyökeresedett az a felfogás, hogy a ki-

rály akadály a nagyszerb törekvéseknek és megérett a detronizálásra. A polgári összeesküvők élén ugyanekkor dr. Avakumovics ügyvéd, a későbbi miniszterelnök állt, akit az akciója méltánylásul jelöltek ki már akkor a leendő kormány élére.

Hogyan készült az összeesküvés?

Karagyorgyevics Péter herceg ez idő alatt igen nehéz anyagi viszonyok között élt a külföldön. Őt szemelte ki a trónra az orosz politika, természetesen azzal a feltétellel, hogy a monarchia ellen éles frontot csinál. Így lett az összeesküvők részese Karagyorgyevics Péter, aki Svájcban várta meg a fejleményeket.

Hólapdaszerűen hatvan tiszt volt beavatva a konspirációba, s a tett idejéül ónapért szerint május 29-ét tűzték ki, amikor a konakba őrségül a katonaiskola növendékeit rendelték be, akikkel könnyebben vélték elbánnhatni.

Még a király szárnysegédét, Milkovics kapitányt kellett megnyerni. Annyiba belement, hogy egy nappal később, akkor csinálják a dolgot, amikor ő nem lesz szolgálatban, mert, ha igen, akkor csak az ő holttestét áll juthatnak be a királyhoz. A második szárnysegédet, Naumovics alezredest részben a felesége, részben nagyobb pénzösszeg birta rá a részvételre.

mig Zsivkovics Péter testőrtiszt, ma a Fehér Kéz tisztii organizációjának a feje, már korábban csatlakozott az összeesküvőkhöz.

A kitűzött napon este 10 órakor a konaktól 500 méterre levő katonai kaszinóban gyűltek össze az összeesküvők. Néhányan a kaszárnyákba mentek a csapatok alalmirozása végett. Körülbelül egy órakor indultak el a kaszinóból, Misics ezredessel az élükön, közben habozva és vonakodva, úgy, hogy újra rá kellett beszélni őket a merényletben való részvételre.

A véres végrehajtás.

A behatolás pillanat alatt történt. A kapunál őrt álló katonát leterítették, az akadémiái növendékeket elnémították, s

Legszebb
selyem és
grenadin
ujdonságok

CZINK & VERZAR

DIVATÜZLETÉBEN BRASSÓ

2031 Kolostor és Weiss Mihály-u. sarok

az egész társaság a királyi pár hálószobájába nyomult,

Vemics főhadnaggyal, a király legádázabb olenségével az élén.

Milkovics szárnysegéd, akit mégsem sikerült urától eltéríteni, szembeszállt a merénylőkkel. De bárha, mint egy őrtült vagdalkozott, egy háta mögé került összeesküvő revolvere leterítette. Ugyanekkor Dimitrovics-Apis főhadnagy, az összeesküvők másik vezetője, aki később a szarajevói merényletnél is nagy szerepet játszott és 1917-ben Szalonikiban haditörvényszék ítélete alapján agyonlővetett, szintén súlyosan megsebesült.

A királyi pár hálószobája ajtaját dinamittal robbantották fel.

De mikor behatoltak, meglepetve látták, hogy a hálószoba üres, Sándor és Draga Masin egy lépcsőház vezető tapétáajtón át kimenekültek. Megindul a hajsz a áldozatok után. Pincében, padláson izgatottan kutatják őket. Közben a csapatok is minden irányból a konak elé érkeznek, anélkül, hogy tudnák, miről van szó. Csak jóval később közölték velük a dolgokat, s hogy a király és királyné már halott.

Csarikov, az orosz követ a konakkal szemben levő lakása ablakának függönyel mögül nézte végig az egész merényletet.

Már hajnali három óra volt, mikor az összeesküvők végre ráakadtak a királyi párra. A hálószobából kettős ajtó nyílt az erkélyre. E kettős ajtó közt hálóingben a földön feküdtek összekucorogva.

Misics a királynét lábánál fogva megragadta és egy durva szó kíséretében kardját belédöfte.

Ugyanekkor vagy harminc revolverlövés dörrent, s a golyók a király s a királyné testébe hatoltak. A tömeglövés magyarázata az, hogy

az összeesküvők megfogadták, hogy mindegyik egy-egy lövést, vágást, szurást tesz az áldozatokra, hogy így senkise tagadhassa le később a részességét.

És hogy a már nyugtalankodni kezdő csapatoknak megbizonyítsák, hogy a gyilkosok végre van hajtva, a király és a királyné borzalmasan megsebzett tetemet a kövezetre dobta. Draga Masin már halott volt ekkor, Sándor azonban még egy ideig hörgött, s aztán kiszenvedett.

Még két gyilkosság.

Egyidejűleg az összeesküvők egy kisebb csoportja néhány katonával a királyné fivérének a Lijunjevica testvéreknek a lakásába hatolt, akiket arroganciájuk miatt a hadseregben különösképpen gyűlölték. Miadrett a hadosztály irodájába vitték,

s ott tíz percet adtak nekik, hogy imádkozhassanak.

Aztán levitték az udvarra, ahol letérdeltették, majd agyonlőtték őket.

Reggel 4 órakor falragaszok jelentették az utcákon a király és a királyné halálát és intették nyugalomra a lakosságot. A plakátot dr. Avakumovics már mint az új miniszterium elnöke írta alá, de bőrét féltve még azon éjjel elutazott Belgrádból.

Az Obrenovics dinasztia vége volt. Karagyorgyevics Pétert proklamálták Szerbia királyának.

A Matild-víz gyógyítja a hurutos betegségeket

Megkezdődött az olcsó árusítás

Ascher Testvéreknél Brassó, Kapu-utca 5, ahol építés miatt elismert olcsó árainkból még **20% engedményt adunk!**

Hogyan épül az új Babel?

★

Nincs még egy város a világon, amely annyira szimbolizálna az örök változatosságot, mint Newyork. Az európai városok évazados épületekkel büszkélkednek, az antikvitásra fektetik a súlyt, abban találnak esztétikai örömet, érdekességet, vonzerőt. Amerikában minden új és ahogy eldöbnek egy kilyukasodott cipőt, úgy rombolják le a husz-harminc éves épületeket, hogy az ásatag mult helyébe a felhőkarcolók vizionárius jelenét töltsék. Newyorkban még a felhőkarcolót sem szánják néhány évtizednél hosszabb életűnek. A konzervatív szellem teljes kivételkésével a haladás tempójának rohamossága mellett nem is lehet hosszabb időre, mint egy-két évtizedre, kontemplálni. A mai fantázia eltörpül a holnap valósága előtt. Akik évek óta nem jártak Newyorkban, döbbenettel állanak meg az óriások városa előtt. Ha megdöbbenést vált ki belőlük a nekünk természetes jelen, milyen képet fog mi elibénk tartani a ma még rejtélyes jövő?

Technikailag a legvadabb elképzelés is a lehetőségek határain belül mozog. Aki figyelemmel kíséri, hogy bujnak ki a föld alól hónapok alatt a rettenetes épületkolosszusok, aki látja, hogy úgy szaporodnak, mint a spórák, s az átlagfelhőkarcoló egyre gigantikusabb tömegben, magasságban egyre nő, a száz emeletes épületek korával már maholnap számolni kénytelen. Ép olyan hamar, ép olyan automatászerűen fognak az ég felé nyújtózni ezek is, mint már törpe elődeik. Tipikus amerikai dolog elvégezni valamilyen munkát „while you wait” (mialatt vársz rá).

Vannak üzletek, amelyekben még lehet várni a cipőtálpalást, vannak szabóműhelyek, ahol levethető a kuncsaft és megvárhatja a ruhavasalást, maholnap lesznek lakások, amelyekhez felépítik a házat, mialatt a bérlő vár rá.

Csak a tréfa adhat fogalmat arról a lázas gyorsaságról, amellyel az alapzatépítéshez vájt roppant szakadékokat megtölti egy új Babel-torony. Az architektúra valóságos tündérmeséje ez és az amerikai ipar roppant szervezethez és felkészültségéhez nélkül joggal lenne boszorkányságnak tekinthető.

Nem létező, el nem gondolt épületek problémáját oldotta meg előre a mérnöki tudomány és mindezeknek a gondolat méhében szunnyadó épületeknek alkatrészeit előre elkészítette, összeállította az amerikai ipar.

Csak bele kell fújni a bűvös sipba és robbanni kezd a sziklás talajon a dinamit, dübörgés dübörgést követ, a mélység poklában, hetek alatt kész a felhőkarcoló antitézise: a pokolkarcoló, amelynek fenekén roppant cementoszlopok tartják el a rettenetes acéltömeget, ami a felhőkarcoló maga és amelyben csak dísz az időjárás viszontagságai elleni védelem, a fal és az ablaküveg.

Tökéletesen kidolgozva, sematikusan folyik ez az építkezés. De néha komplikációk állnak elő és olyan problémákat kell megoldani, amelyek laikus szemmel a lehetetlenséggel határosak. A Graybar Buildinget, a mely térfogatra a legnagyobb irodaépület a

világon, a Grand Central állomásra berobogó vonatok felett 250 acéloszlopra húzták fel. Ötven lábnyi mélységbe süllyednek alá ezek az acéloszlopok, amelyek között vigan szaladgálnak ki és be a vonatok.

Newyorkban még szerencsésnek tekinthetik a mérnökök a helyzetet. Megvan a szilárd alapzat. Ahol nincs, falábakon épül a felhőkarcoló.

Csikágóban valóságos fenyőfaerdőre építették fel az American Furniture Mart felhőkarcolóját. Több mint 110 láb mélységben találtak csak sziklát. Hetven láb mélységben azonban keményebb sztratumra bukkantak. Hétezeröttszázhatvan láb hosszú fenyőtörzset vertek be roppant cölöpöz gépekkel ebbe a rétegbe és erre rakták az épület acéltömegét. Hartfordon a Travelers Insurance Company

Per a kölcsönadott vérért

Mennyit kell fizetni a vérátömlesztésért?

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Amerikában a vérátömlesztés „szenvedő” anyagául való szolgálás már valóságos iparág, amelynek művelői lap hirdetésekben, prospektusokban ajánlgatják vérüket, Prágában 80 koronáért vásárolnak a klinikák friss embervért vérátömlesztési célokra. Budapesten is 15—20 pengőt fizetnek esetenként és literenként a vállalkozó medikusoknak és ugyanakkor egy szegény kispesti bádgossegéd már másodfokon veszt el perét, amit mestere ellen indított, mert egészséges vérével megmentette annak életét, de később munkanélkülivé vált.

A történet előzményei még a múlt év júniusára nyúlnak vissza, amikor Horváth Vendel, kispesti bádgosmestert beszállították egy budapesti klinikára, ahol konstataáltak, hogy vészes vérszegénységben szenved és betegsége olyan előrehaladott stádiumban van, hogy könnyen bele is halhat, ha csak nem szereznek olyan egészséges és jóvérű embert, aki kész a megmentésére szolgáló vérmennyiséget rendelkezésre bocsátani. Nem is kellett sokáig keresni ilyen áldozatkész ember után, mert Horváth saját segéde,

Kiss Péter önként jelentkezett, 250 köb-

centiméter vért csapoltak le belőle és átömlesztették mesterebe.

A műtöt sikerült, de Horváth még sem folytatta mesterségét, mire mellőzést (adta és alkalmat is elbocsátotta. Kiss Péter nem tudott elhelyezkedni, munkátlanul lézengett hónapokon keresztül, mire volt mestere ellen, akinek életét mentette meg, kártérítési pört indított 300 pengő erejéig.

Kiss Péter keresetét azonban a járásbíróság elutasította, mire fölébezett. A törvényszék fellebbezési tanácsa most tárgyalta a különös polgári per és szintén elutasította Kiss Péter keresetét azzal a érdekes indoklással, hogy

erkölcstelen dolog olyan szolgálatért pénzt követelni, amelynek önzetlen emberbaráti célzata volt.

Kiss Péter valóban nemese cselekedetet követett el, amikor vért önzetlenül mestere életének megmentésére fordította, de cselekedetének éppen az a nemes jelzőt megadó jellemvonása, hogy minden anyagi létszolgáltatás nélkül cselekedte ezt.

„Történelemelőtti emberek azok, akik ellenzik a nők általános és a férfiakéval egyenlő szavazati jogát”

— mondja az angol belügyminiszter

Tovább folyik a harc az angol választójogi reformjavaslat körül

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Irtunk már róla, hogy az angol alsóház a husvétit szüneti előtt tartott utolsó ülésén másodszori olvasásában is elfogadta a kormány új választójogi reformjavaslatát, amely a 21 életévétől a nőknek is megadja a korlátlan szavazati jogot s ezzel lényegében a nők kezébe helyezi a birodalom sorsát. Amennyiben a bill törvényerőre való emelkedése után előreláthatóan két millióval több lesz a női, mint a férfi szavazó. Arra is rámutattunk, hogy — bár a többségi konzervatív párt jelentékeny része nem jó szemmel nézi ezt a korszakalkotó reformot, — a törvényjavaslat eddig nem talált kevesebb ellenzésre, azon érthető okból, mert a honatyák féltik népszerűségüket, kockáztatni egy ridegen elutasító magatartással.

A nevezetes billt most a parlament megfelelő bizottsága vette tárgyalás alá s ez alkalommal ellenzői már elszántabban lépnek fel ellene. Így Sir Alexander Sprot ama indoklással, hogy

a 25 éves életkor előtt sem a férfi, sem a nő nem elég bölcs a választói jog kellő gyakorlásához.

azt az indítványt terjesztette elő, hogy a korhatárt mindkét nemre nézve a 25 évben állapítsák meg a 21 helyett. A bibliai tékozló fiu is — érvelt — 21 éves korában hagyta el otthonát és csak 25 éves korában tért vissza mint megjavult polgár. Sir Alexander e módosító indítványát Esmond Harmsworth, lord Rother

mere fia is magáévá tette, aki azt tartja, hogy a kormányjavaslat beláthatatlan veszélyeket tesz ki az ország alkotmányát. Macquisten képviselő viszont azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a fiatal emberek többnyire forradalmárok.

A kormánypárti ellenzék e szónokaim Bondfield munkáspárti képviselő azzal felelt, hogy a nők nagy része már 14 éves korában már dolgozik és 21 éves korában teljesen tisztában van a létért való küzdelemmel és az étellel.

A vita szenzációját Joynson-Hicks belügyminiszter felszólalása képezte, aki kijelentette, hogy a Sir Alexander-féle módosító indítványt a jogtörő szerinte történelemelőtti emberek képtelen dolog a férfiak korhatárát 25 évre emelni csak azért, hogy a nők ne szavazhassanak 21 éves korban. A módosító indítványt erre ismét nagy többséggel elvetették.

Érdekes, hogy a reformot illetően meggyűlölt a kormány tagjai sem éretnék egyet, néhány miniszter határozottan ellene van. Lord Birkenhead indiai miniszter például „Nők a politikában” címen óriási feltűnést keltett cikket írt, amelyben lesújtó bírálat mondott a nők politikai érettségéről és kivette elítélte a törvényjavaslatot is. Ennek incidense keletkezett Baldwin miniszterelnökkel, akivel egyébként más kérdésekben többször volt különös nézeteltérése. Az új ben interpelláció hangzott el a parlamentben, amelyre maga a miniszterelnök válaszolt, hogy a hangoztatásával, hogy lord Birkenhead nézetei nem veszélyeztetik a reformot.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székelty és Réti
erdélyrészi butorgyár Rt

hatalmas raktárral.

Büsendorfer, Stigl. zongora és pianinó
Wirt, Hoffmann gyárak képviselete. — Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

A kínai csapatok japán területen vannak

Áttörték a japán harcverőket, miközben nyolcszáz embert veszítettek
— Japán hadihajók a délkinai kikötőkben

Sanghai. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A japán—kínai összeütközés, amelyről tegnapi számunkban hírt adtunk, úgy látszik

egy egészen komoly és véres háború bevezetése volt.

A legújabb jelentés szerint a helyzet válságosra fordult, Csianfunál. A japánoknak 35 halottjuk és husz sebesültjük van. A kínaiak nyolcszáz embert veszítettek ugyan, viszont

sikerült áttörniök a japánok vonalát s jelenleg már japán területen vannak.

Az előretörő japán csapatok száz japán lakost megölték.

Csingtauból nagyobb japán erősítések indultak el Csianfu felé. A japán tengerészeti miniszter egyben megelőző rendszabályként elrendelte, hogy japán hadihajók menjenek a délkinai kikötőbe, és mindenüvé, ahol japán állampolgárok élnek.

Kun Béla rendezte a prágai tüntetéseket is

Lengyelországon és Csehszlovákián keresztül utazott Bécsbe

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A prágai rendőrség megállapította, hogy Kun Béla résztvett a legutóbbi prágai kommunista tüntetéseken is, sőt alapos a gyanu, hogy az aktiv rendező szerepét töltötte be. Egyes magyar kommunisták felismerték, azonban a pártvezetőség utasítására eddig hallgattak, s csak most jelentkeztek a rendőrségen.

Az ungvári rendőrség viszont megállapította, hogy a Moszkvából érkező Kun Béla Ungváron is tartózkodott egy napig.

Utja egyébként Lengyelországon keresztül vezetett. Ungvárról Pozsonyba ment, onnan Prágába, majd ugyancsak Pozsonyon keresztül Bécsbe utazott.

Lángtenger borítja egész Kelethollandiát

Kigyulladtak a tűzegtelepek — Emmen városát és számos községet körülkerített a tűz — Pánikszerűen menekül a lakosság — Kelethollandiát emberi hatalom már nem mentheti meg

Amsterdam. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hollandia keleti részeit óriási veszedelem fenyegeti. Amint ismeretes, a tenger színe alatt is alacsonyabban fekvő alföld keleti részét óriási kiterjedésű tűzegtelepek borítják, amelyek számos gazdasági előnyök mellett egy állandó nagy veszedelmet is hordoznak magukban. A kiszáradt tűzeg ugyanis tüzet fog, amit ha nem vesznek idejében észre s továbbterjedésének nem vetnek gátat, rövid idő alatt akkora veszedelmmé nő, hogy minden emberi erő és felkészültség lehetetlenné válik vele szemben.

A föld ég az emberek lába alatt, falvak vesznek be menthetetlenül a lángtengerbe, s iszonyu, fojtogató füst fekszik rá még a tűzvészől sok mérföldre eső területekre is.

Ez a katasztrófa látogatta meg most, egészen szokatlan időben, kora tavasszal, Hollandia keleti részét. Ma még nem lehet megállapítani, hogy hol keletkezett a tűz s a rettenetes lángtenger honnan indult el pusztító útjára. A beérkező táviratok csak annyit számolnak be, hogy az óriási tűz roppant gyorsan terjed. Tetézi a katasztrófát az erős szél, amely valósággal kergeti maga előtt a borzalmas fénnel égő lángtengert és zsárlatok-estét mindenfelé. A legsúlyosabb a helyzet Emmen városa körül, ahol a lakosság már végveszedelemben került és tömegesen

menekül biztosabb vidékekre. Az oltási munkálatokat meg se kezdhették.

A tűz óriási kiterjedése és természete hiábavalóvá tesz minden emberi erőfeszítést.

Egy újabb jelentés szerint Kelethollandia legborzasztóbb katasztrófája már elkerülhetetlen. A szél ereje nem szűnik, a tűz pedig olyan gyorsan terjed, hogy számos községet már teljesen körülzárt. A belügyminiszter Drenthe tartományba utazott, hogy a menekülő lakosság biztonságba helyezését személyesen irányítsa.

Emmen környékén a tűz mintegy ezer házat veszélyeztet.

Az óriási füst mint sötét fátyol nehezedik egész Hollandiára.

A nap elveszítette fényét, mintha napfogyatkozás lenne. A lakosság pánikszerűen menekül. Őt munkás sorsa teljesen ismeretlen. A tűz oltására mentek ki, aztán eltűntek az óriási füsttengerben, ahová utánuk menni senki sem mer.

Kelethollandiát már emberi hatalom nem mentheti meg.

A rettenetes tüzet csak tartós, talán napokig tartó esőzés olthatja el. Esőért imádkozik ma egész Hollandia.

Lemondanak mandátumaikról az ellenzéki szenátorok és képviselők

A bukaresti hatóságok a holnapi gyűlés után nem engedik meg a felvonulást

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mára, egy nappal a gyulafehérvári gyűlés előtt, a Viitorul, a kormány félhivatalos lapja, betetőzi egy cikkében azokat a kiáltott rágalmakat, amelyekkel már hetek óta támadja a nemzeti-parasztpárt gyulafehérvári megmozdulását. A cikk a nemzeti-parasztpártnak a szociáldemokratákkal való megegyezéséről ír, s mára már a leghatározottabb formában jelenti ki, hogy a nemzeti-parasztpárt akcióját Moszkva pénzeli. Maniu Gyula — írja — Cristescu és Moscovici kommunistákból átvett szociálistákkal kötötte meg a nemzeti-parasztpárt paktumát. Cristescu volt az, aki egy régebben elmondott beszédében arra iktatott, hogy a kormány helyzetét mindenképpen meg kell dönteni, még a forradalom árán is. A Viitorul a cikk további részében szemérmes veti Maniunak, hogy a szociáldemokratákkal kötött paktum szövegét még mindig nem közölte a nyilvánossággal, de bizonyos, hogy annak tartalma sérti az állam biztonságát, és a dinasztíát. Idézi Mos-

covicinak egyik legutóbb tartott beszédét is, amelyben ezt a kijelentést tette:

— Ha a kongresszuson a nemzeti-parasztpárt győztes marad, ez a győzelem a szociáldemokrácia győzelmét is jelenteni fogja.

Megakasztják a bukaresti gyűlésre igyekvő járműveket.

A főváros körüli községekben lakó nemzeti-parasztpártiak is megindultak Bukarest felé, hogy résztvegyenek az ott megtartandó gyűlésen. Az országutakon azonban mindennütt csendőrző fogadta őket, s egyik járművet sem engedte tovább. A parasztszázadok a szekerekről s gyalog indultak Bukarest felé. Tegnap este és ma reggel négyezer vidéki érkezett a fővárosba, s azokat már el is szállásolták. Még a prahová községekből várnak kétezer résztvevőt.

MAXIM KABARE

NÁDASSY KÁROLY művészeti igazgató

928. május 1-től világvárosi új műsor

Kezdetek este pont 11 órakor

2 PLOS-WAY'S

rádió foszfor világító tánc-duó a sötét színpadon

Sybaris és Hilde

akrobatikus tánc-duó

JEAN KANNER

a legjobb zsargon és román komikus

OLLY KORINI

közkedvelt prima balerina prológnálva

Santos duo

csodás táncművészek

Salgó Gyula

bár-humorista új sláger számokkal

? Sybaris Severa ?

2 Ryons Nővérek

népszerű táncművésznők

HILDE

klasszikus táncművésznő

Farkas Tusi

táncosnő

Szilágyi Villike

táncosnő

Előadás után az uri közönség táncol.

A jó hangulatról SALGÓ GYULA hangulata mester gondoskodik. — Szigorúan fehér családi műsor! — Asztalok előre is lefoglalhatók!

Mindennap reggel 5 óráig nyitva

2749

Lemondanak az összes ellenzéki szenátorok és képviselők mandátumaikról.

A fővárosban megtiltották, hogy a holnapi gyűlés után a gyűlésezők utcai felvonulásokat rendezzenek. A hatóságok csak a Dáciában tartandó gyűlést engedélyezik, onnan kis csoportokban kell a résztvevőknek távoznok. Ezzel szemben a nemzeti-parasztpárt bukaresti vezetőségénél hangoztatják, hogy a rendelet ellenére is megtartják a felvonulást. A gyűlés programját titokban tartják, csak holnap közvetlenül a gyűlés előtt hozzák nyilvánosságra. Egyes fővárosi lapok azt a hírt közlik, hogy nemcsak a bukaresti, hanem az ország többi városaiban tartandó gyűléseken

az ellenzék összes képviselői és szenátorai beadják lemondásukat mandátumaikról.

A nemzeti-parasztpárt ezt a lépést a végső fegyvernek tartja a liberális kormány ellen.

Ma érkezett meg a belügyminisztériumba Tatarescu államtitkárnak a jelentése, amelyben közli, hogy a gyulafehérvári gyűlésen valószínűleg hatvanezer ember vesz részt.

Az elzászi autonomisták pöre

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elzászi autonomisták pörét a bíróság óriási érdeklődés mellett tárgyalja. A pör fővádlottja Rieklín dr. képviselő, aki jelenleg is vizsgálati fogságban van s akit azon a címen fogtak pörbe, hogy a Franciaországtól való elszakadásra iktatott. A pör különös érdekessége az, hogy tanúnak Henri Barbuse író és Stressmannt is megidézték, azonban egyikük sem jelent meg.

Létrejött a megegyezés a francia—román háborúelőtti adósságok ügyében

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Financial News értesítése szerint létrejött a megegyezés a francia—román háború előtti adósságok ügyében, és így francia részről se mi akadály van a román stabilizációs kölcsön kibocsátásának.

A francia nemzeti bank most a német birodalmi bankot igyekszik a kölcsönben való részvételre bírni, ami azonban valószínűleg Németország pénzügyi differenciáinak elintézte nélkül.

„DE SAINT MORCEAU“

pezsgőgyár keres megbízható, ügyes képviselőket Erdély részére. — Német vagy román nyelvű ajánlatokat

N. BASILESCU, BUCUREȘTI,
Hotel „CAPȘA” címre küldendő.

2944

LEGUJABB

Az egész ország izgalmasan várja a gyulafehérvári eseményeket

Gyulafehérvárról jelenti tudósítónk: Pénteken este a nemzeti parasztpárt egész végrehajtó bizottsága megérkezett Gyulafehérvárra. Az állomáson küldöttség fogadta őket, s bár az állomás környékét a csendőrök és detektívek egész raja szállotta meg, mégis meglehetősen nagy tömeg gyűlt össze, amely lelkes hangulattal tüntetett a nemzeti parasztpárt mellett. Mihalache szónoklatot rögtönzött az összegyűlt tömegnek, amely a legnagyobb rendben hamarosan szétoszlott.

Tatarescu paktumot kötött.

A Nagyenyeden főhadiszállásos államtitkár és Popoviciu Mihály, a nemzeti parasztpárt megbízottja között hosszas megbeszélés után tegnap délelőtt létrejött a megegyezés.

A megegyezés értelmében Tatarescu Gyulafehérvárról kivonja az összes csendőri és katonai csapatokat és eltávolítja a sziguranca-detektíveket is. Ezzel szemben a nemzeti parasztpárt vezetőinek garantálniuk kell saját felelősségükre, hogy a gyűlés sima lefolyású lesz és rendzavarás nem történik.

Popovici Mihály erről a megegyezésről már jelentést tett a végrehajtó bizottságnak, amely szombaton délután összetül és jóváhagyja Popovici megegyezését. Ezen a bizottsági ülésen állapítják meg a gyűlés végleges programját is.

Szombaton délelőtt megérkezett Flueraș is, a szociáldemokrata szervezetek országos titkára és bejelentette, hogy a Zsilvölgyéből 27 ezer munkás indul el Gyulafehérré felé.

Radicsot újból kizárták a szkupstinából

BELGRÁD. (A Brassói Lapok tudósítójától). A szkupstinában az ország passzív területeinek felszámolására irányuló akció tárgyalásánál újból zajos jelenetek játszódtak le. Radics leírhatatlan kifejezésekkel illette Radovics minisztert, mire a kormánypart zajosan követelte Radics kivezetését. Az ülés kétszeri felfüggesztése után végre Radicsot Vukicsevics és Radovics miniszterek megsértése miatt tíz ülésről kizárták.

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA
TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25
II. emelet

*

Van szerencsénk a

fűszer- és csemege

kereskedő urak figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a világhírű

TEÁSKANNA

védjegyű csomagolt árun kívül állandóan raktáron tartjuk a következő minőségű, szabados teákat:

**Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong**

és többféle minőségű

Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a legjobb minőségben és a legolcsóbb napi árban szállítjuk.

Mielőtt őszi szükségletét fedezné, — kérjen tőlünk is árajánlatot!

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
A Brassói Lapok nyomdavállalatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420, félévre 820, egész évre 1600 lej

Jogászok vizsgálják meg a háborúellenes szerződésre vonatkozó javaslatokat

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A brit kormány azt a javaslatot terjesztette Amerika, Olaszország, Németország és Japán elé, hogy ezek a hatalmak és Franciaország küldjenek ki jogászokat annak a megvizsgálására, minő jogi kihatásokkal járnának Kellogg és Briand javaslatát a többoldalú háborúellenes szerződés szempontjából.

— Merényletet követtek el a varsói orosz követ ellen. Varsóból jelentik: Tegnap délután Woiciehowszki György orosz fiatalember merényletet követett el a varsói orosz követ ellen. Nyílt utcán rálőtt az autóból ülő követre, a golyók azonban a követ titkárárt érték, aki könnyebben megsebesült. A letartóztatott merénylő kijelentette, hogy tettével a szovjet ellen akart tüntetni. A külügyminiszter megbízottai a kormány nevében megígérték a követet, sajnálatukat fejezték ki a merénylő példás megbüntetését ígérték.

— Botrány és pánik a Baker Jozefin pénteki előadásán. Budapestről jelentik: Baker Jozefin tegnapi előadásán nagy botrány támad. Három fiatal ember a karzatról könnyfakasztó fiolákat dobott le. A zsufolt nézőtérben pánik tört ki, többen elkezdtek sikoltozni s néhányan meg is sebesültek, mert a folyadék meglehetősen égési sebeket okozott. Tekintettel arra, hogy az eddigi előadások teljes zavartalanossággal folytak le a felügyeletet ezúttal csak kisszámú hatósági közegek gyakorolták s ez volt az oka annak, hogy a fiolák ledobása nyomán nagy zűrzavar keletkezett. A detektívek az erkélyen egyébként gyorsan megtalálták azt a három fiatalembert, akik a fiolákat ledobták. Kettő közülük egyetemi hallgató, a harmadik elektrotechnikus. Mindahármat előállították a főkapitányságon s később még egy negyedik fiatalembert is s minnandégyet őrizetbe vették. Most már helyreállt a rend s a közönség viharosan tapsolt a művésznőnek, aki szárait többször kénytelen volt megismételni. Az orfeum ügyvédje kártérítést pert indított, mivel két egyén megsebesült, sokan pedig a zűrzavarban fizetés nélkül távoztak. A letartóztatott fiatalemberek közül kettő mindent tagad, a másik kettő azonban beismerte tettét, s azt mondják, nem bánják, amit tettek, mert a magyar művészek éheznek, mlalatt a külföldieknek óriási pénzeket adnak.

— Rátkai Márton nem megy Berlinbe. Budapestről jelentik: Rátkai Márton lemondott arról, hogy Berlinbe költözzön, mivel távozása esetén a Király és Andrássy uti színháznak hatszázmillió pónálét kellene fizessen

— Száz magyar zarándok Rómában. Rómából jelentik: A pápa kihallgatáson fogadta a száz magyar zarándokot, akik Serédi hercegprímás vezetésével Rómába érkeztek.

— Meghalt egy amerikai milliomos, aki valamikor malommunkás volt. Newyorkból jelentik: Csütörtökön meghalt Newyorkban William Krece bankár, Amerika egyik leggazdagabb embere, akinek tulajdonában számos nagybank volt. A milliomos pályáját mint malommunkás kezdte.

— Zombor városa ki akarja lakoltatni a katonaságot és csendőrséget. Zomborból jelentik: A városi tanács ülésén elhatározták, hogy három laktanyából, amely a város tulajdonát képezi, ki fogják lakoltatni a katonaságot és a csendőrséget, mivel 1920 óta semmi lakbért nem fizetnek, dacára, hogy kétszázkilencven ezer évenkénti bérre vannak kötelezve. A tanács birói uton próbálja a hátralékot behajtani, s amennyiben ez nem fog sikerülni, akkor kilakoltatja a csendőrséget is és a katonaságot is.

— Sadhu Iohn Nelson Christiananda indiai bennszülött missionárius lelkész tegnap, pénteken este a bolgárszegi szász ev. templomban predikált. Holnap, vasárnap d. u. 3 órakor pedig a magyar evangélikus templomban fog predikálni. A német nyelven tartandó előadást magyar nyelven is tolmácsolni fogják. Az evangélikus hittérítő előadása protestáns, sőt általános keresztyén szempontból is nagyjelentőségű. Az exotikus megjelenésű prédikátor lelkében az első kereszténység tüze lángol. S amerre eddig elhaladt, mindenütt zsufolt templomok jelölték az útját.

— Szülői értekezlet. A brassói róm. kath. főgimnázium igazgatósága vasárnap, május 6-án délelőtt 11 órakor a tornateremben tartandó fontos értekezletre hívja az intézet tanulóinak szülőit és az iskola barátait. Tárgy: gyermekeink jövője.

— A bukaresti operatársulat vasárnap délutáni előadása. A pillangókisasszony előadásának sikere után a Brassóban tartózkodó bukaresti operatársulat holnap, vasárnap délután három órakor az Apolló színházban előadja a Lakme-t. A főszerepben Z. Zavolanu és Victoria Aurel Costescu-Duca művésznők, Aurel Costescu, A. Gualtieri, Al. Alger. C. Damian énekelnek. A zenei vezetés I. Perlea karmester kezében van. Az előadás pontosan délután három órakor kezdődik, mert a társulat este 9 órakor már Segesváron játszik. Olcsó helyárak.

— Az aradi Általános Takarékpénztár sikkasztó cégvezetőjét Budapesten letartóztatták. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség az egyik előkelő szállodában letartóztatta Schönberger Miksát, az aradi Általános Takarékpénztár cégvezetőjét, akit egy milliós sikkasztás miatt körözött az aradi rendőrség a Takarékpénztár feljelentésére. Schönberger, aki álnév alatt lakott a szállodában, a bizonyítékok sulya alatt beismerte a sikkasztást, mire a budapesti rendőrség letartóztatta. Az aradi rendőrség kiadatását kéri.

— A Vörösmarty-pör tárgyalásán felolvasták az orvosi szakvéleményt. Prágából jelentik: A Vörösmarty Margit pör mai tárgyalásán az orvosi szakvéleményeket olvasták fel. A szakvélemény szerint a vádlottak teljesen épelméjűek és így beszámíthatók, kivéve Klepetárt, aki szexuálisan terhelte. Sikorszky részletesen bevallotta Vörösmarty Margit meggyilkolásának körülményeit. Elmondja részletesen a tragédia előzményeit, Michalkó és Vörösmarty Margit megismerkedésétől az álesküvőig, amely után nászutra nem Párisba, hanem a Csorba tóhoz mentek. Michalkó elküldte őt egy pohár vízzel, s aki a vízbe belekeverte a mérget. Michalkó erre újra elküldte Sikorszkyt, s mire az visszatért Margit már halott volt. Ezután letépték a nő ruháit, gyűrűjét, majd betemették iszappal. Klepetár megőrten mondogta akkor. — Eddig nem tudtam, hogy bestia vagyok. Most már tudom. Klepetár még ott a kiránduláson elmondotta, hogy a mérget, amit a nőnek adtak, nem hatott s ezért megfojtották. Klepetárt és Michalkót, akik a nyomozás során állhatatosan tagadták, holnap hallgatják ki.

Egyedüli közlekedés

Amerika, Canada, Argentina, Brazília, Uruguay

stb. felé „Saturnia” és „Vulcania” legnagyobb és leggyorsabb expresz-motoros hajók Észak-amerikai szolgálatában és „Martha Washington” Délamerikai szolgálatában.

Északamerikába csak 7 nap, Délamerikába csak 9 nap az út az Océánon át. Az uti-költség Bukarestből New-Yorkba 100 dollár vizum is beleértve. Az uti-költség Bukarestből Délamerikába 21 és fél angol font vizum is beleértve.

Határtól kikötőig az út csak 48 óra

Közben csak 2 határ

Mindenmely felvilágosítást és prospektust díjmentesen ad:

COSULICH LINE

București, Calcea Griviței 81
Timișoara, Str. I. C. Brătianu 18

Hétfőn tartják meg Hatvany Lajos báró telebbviteli tárgyalását

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hatvany Lajos báró telebbviteli tárgyalását hétfőre tűzték ki. A vádat Dabasi Halász Lajos főügyész fogja képviselni. A tárgyaláson saját kérelmére Hatvany is megjelenik. Ítéletre valószínűleg csak másodnap kerül sor, mivel a százoldalas törvényszéki ítélet felolvasása az első napot egészen kitölti. A közönség rendkívüli érdeklődést tanúsít a tárgyalás iránt, jegyet azonban csak keveset adnak ki, mivel rengeteg külföldi sajtóképviseelő jelentette be jövetelét. Külön tudósítót küld a tárgyalásra Rothermere lapja, a Daily Mail is.

Kétezerrel szaporítják a magyar tanítók számát

BUDAPEST. (Brassói Lapok tudósítójától.) A kultusztárca költségvetése tárgyalásán gróf Klebelsberg miniszter nagyobb beszédet mondott. Ami a jövő programját illeti, a néptanítói létszámot kétezerrel szaporítják, s megvalósítják a nyolcosztályos népiskolát. A rádiót és gramofont bevezetik az iskolába, a testnevelésre különös súlyt helyeznek. Foglalkozott még az egyetem, a numerus clausus, az állami színházak, a művészeti iskolák kérdéseivel, majd így végezte:

— Áttekintve az államok címereit, találunk bennük oroszlánokat, sasokat, tigriseket, melyek mind a harciasság jelképei, egyedül a magyar címer oldalán találunk angyalokat, melyek a békét, a békés munkálkodást, a felvilágosodottság és kultúra terjesztésének szándékát ábrázolják.

A miniszter szavait nagy tetszés kísérte, mire a költségvetést általánosságban elfogadták.

— Három tisztviselő autószerencsétlensége. Sepsiszentgyörgyről jelent i tudósítónk. Petke Béla háromszékmezei jegyző, Gyárfás Imre sepsiszentgyörgyi tisztviselő és Német Áron szolgabírósi titkár hajnali autóturára indultak. A Málnás-Oltszemi országúton az autó nekiment egy hid karfájának és teljesen összetört. Az autó három utasa közül Német Áron menekült csak meg kisebb sérülésekkel, az autótulajdonos, Petke és Gyárfás Imre tisztviselő súlyos sérülésekkel került a sepsiszentgyörgyi kórházba. A köztisztviselő és szeretetben álló három magyar tisztviselő szerencsétlensége a vármegye lakóit megrendítette.

(*) Orvosi hír. Dr. Springer Arthur fogorvos, szájsebész, rendelését újra megkezdte, Brassó, Kapu-utca 64 szám alatt.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen Bözsikénk temetésén megjelentek, vagy részvételüknek bármily módon kifejezést adtak, ez uton mond hálás köszönetet Kiss Károly CFR. mozdonyvezető és neje.

* UTAZÁSI ÉS VIZUMKEDVEZMÉNYEK, városi igazolványok Aronsohn, Menetjegyirodában.

Hasznos könyvek

hölgyek számára

Társasjátékok kézi könyve. — Arany házi kincstár. — Szerelmi levelező hölgyek és urak számára. — Alföldi magyar szakácskönyv és házi cukrászat. A szegedi polgári konyha főzőkönyve. — Illemtan, a jó társaság modora és a művelt társalgás könyve. — Gerő, Magyar általános levelező és házi titkár. — Magyar-német általános levelező.

Ara kötetenként, füzve 54 lej.

Kapható és postán megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Astra (Apollo) Mozdó

Vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán

Bánky Vilma, Ronald Colman

szépségben, kvalitásban egyformán grandiózus
világfilmje

EGY SZERELMES ÉJSZAKA

lesz vetítve. Ezenkívül a legújabb **UFA** journal.

Vasárnap d. e 10 órákor!

**Nagy ifjusági előadás kitűnő,
szenzációs műsorral**

Történet az pispekről, aki jó egy- néhány tokkal tévedett

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a világon egy magyar pispek, aki szívből, és lélekben egyformán pallérozott férfiú vala.

De nem is csuda ez. Nyugati iskolákba járt vala a fő-fő lelkipásztor, ahol lelkét miveltséggel, szívét szeretettel szinig megtöltötték a böles profesztorok.

Hát egy ismeretlen városban utazván, ahol hivatást kereste fel, a pispek egyszerre nyugtalanul így kiáltott fel:

— Talán illenék, hogy én, aki az lélek kormányosa vagyok, felkeressem itt a világi hatalomnak kormányosát, és néhány szerető szóval üdvözljem; magamat s hűveimet figyelmébe ajánlván.

Alig, hogy a pispek kimondta ezen szokat, már rohantak a pihegő kurírok a világi kormányoshoz, aki kegyesen bólintott.

És a példás életű pispek ötödmagával bekopogtatott a gögös világi ur ajtaján, majd szép rendben felvonultak annak íróasztaláig, de az meg sem mozdult, mintha csak érdemeiért hirtelen márvány kővé változott volna. Végre, mikor a pispek odaért, mégis felállt és így szólt:

— Ce poftiji?

A pispek, aki óvatosságból és udvariasságból előzetesen megizente jövetelét, igen komoly zavarba jött. De azért mégis erőt véve magán, és bátorságot nyerve, kíséretének feléje sugárzó aggodalmas pillantásai elmondotta, hogy nyugati szokás szerint ő, mint a lelkek kormányosa kereste fel a prefekt urat, a világi hatalom kormányosát, akit szívből fakadó egyszerű szavakkal üdvözölni óhajtott.

Mialatt a pispek beszélt, ő és kísérete is titokban körül nézett a szobában. Hát ott egy csomó szék állott, öblös jó dísznőbőr fotójuk és olyanok is, amelyeket gőzölt bükkfából készített valami kiváló mester. A pispek és kísérete azt hitték, hogy nyugati szokás szerint, a prefekt legalább a gőzölt bükkfából készült szék-re ülteti őket.

Csak hogy tévedni emberi dolog, mert a prefektnek esze ágába sem jutott ilyenmi, hanem továbbra is álldogálni hagyván a pispeket és kíséretét, annak baráti és üdvözlő szavaira hivatalos hidegséggel így szólt:

— It's még mi tetszik!

Természetesen, válaszolt most már a pispek olyan arccal, amelyen egy szem-villanásnyi mosoly sem maradt:

— Más semmit!

És valamennyien eltávoztak a helyről, ahol le sem ültették őket és baráti szavakra azt kérdezték, hogy: Mi tetszik még? S amikor már kin voltak a palotából, a pispek így szólt busan híveihez:

— Hol vagyunk?

— A nyugati szélesség ilyen, és a keleti szélesség olyan foka alatt, — válaszolt tiszteletteljesen a főhívó. — Sepsiszentgyörgy városában.

— De hisz akkor mindent értek, — kiáltott fel most kipirult arccal a pispek. Én, merő szórakozottságból tévedtem néhány fokkal. Csodálatos módon azt képzeltem, hogy Nyugaton vagyunk.

Az a régi pergament, amelyen ezt a történetet elhalványuló betűkkel írva találtam, mely titokban azt is elárulja, hogy az pispeket Makkai Sándornak hívták, az gögös világi kormányost pedig Cernat prefekt urnak.

Történt, pedig nagyon, nagyon régen. Az Ur 1928-ik közönséges és bus esztendejében.

Somlyóai Eller Gizella.

— Gyilkosság Balázstelkén. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Kegyetlen gyilkosság történt tegnap az esti órákban, Dicsőszentmártontól egy pár kilométerre fekvő Balázstelke község határában. Boesan Tódor és Boesan György határőrök, amint rendes körutjukat végezték, észrevették, hogy egy nagyobb juh-nyáj garázdálkodik az országot mellett fekvő szőlőben és vetésekben. Boesan Tódor emiatt felelősségre vonta a juhokat kísérő embereket, akik között heves szóváltás keletkezett. Majd az erőszakos emberek rátámadtak Boesan Tódorra és a szó szoros értelmében a szőlő karókkal agyonverték. A meggyilkolt ember testvére azonnal értesítette az esetről a csendőrséget, akik a gyilkosokat csakhamar elfogták és átadták őket az illetékes hatóságoknak.

(*) A Valobrom gyógyítja az álmatlanságot, ideges izgatottságot és neurasténiát, feltűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatás nélkül, már az első dózisok után mutatkozik. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem, kérje dr. Al. Iteanu gyógyszerárától, Bukarest, Calea Victoriei 82.

SPORT

Megkezdődtek a Davis-kupa mérkőzések

Romániában.

A román-belga tennisezők első találkozása román győzelmet hozott. A bukaresti Tennis Club pályáján Lupp dr. öt szettben verte a belga Ewbankot 6:3, 7:9, 7:5, 7:9, 6:3 arányban.

A Misu—Iveins találkozás szintén a román Misu győelmével végződött. Misu 6:3, 8:6, 4:6, 6:3 arányban győzött.

A páros versenyt a Misu—Dörner pár nyerte meg 6:4, 4:6, 6:2, 7:5 arányban az Ewbank—acroix pár felett.

Az első Davis Cup mérkőzést tehát Románia nyerte meg és így bekerült a második fordulóba, amelyben ellenfele az Ausztráli—Olaszország mérkőzés győztese lesz.

Magyarországon.

A margitszigeti MAC pályán a Davis-kupáért Magyarország és Norvégia legjobbjai küzdöttek. Az első találkozásban Kehrling legyőzte Christoffersent 6:1, 6:3, 6:1 arányban. A Takács—Torkidsen találkozás eldöntetlenül végződött 7:5, 6:8, 6:4 1:6 arányban. A döntő ma lesz.

Ausztriában.

A bécsi Parkklub prateri sporttelepén Ausztria tennisezői a Filippi-szigetek kiküldöttjeivel mérték össze erejüket. Itt Artens (Ausztria) legyőzte Aragont, Matejka (Ausztria) Ingayot.

Jugoszláviában.

Finnország—Jugoszlávia Davis-kupa mérkőzése eldöntetlenül végződött.

↓ A vasárnapi mérkőzések: Brasovia pályán délután öt órákor Brasovia—CFR bajnoki mérkőzés.

Olympia pályán: 2 órákor Ivria kombinált—BMTE kombinált. Fél 4 órákor Ivria—Coltea B., 5 órákor BMTE—Coltea bajnoki mérkőzés.

Brasovia tennispálya: Kedvező idő esetén Lupu és Dörner, a Davis-kupa győztese játszanak a legjobb brassói játékosokkal.

↓ Magyar osztrák válogatott mérkőzés. Vasárnap délután Budapesten találkozik az idén először a két régi rivális, Ausztria és Magyarország. Mindkét válogatott bízik a győzelemben, s a jelek szerint a szezon legszébb mérkőzésére van kilátás.

↓ Nemzetközi kutyakiállítás és műkotoréverseny. A Romániai Országos Ebtenyésztő Egyesület május hó 19, 20 és 21-én Bukarestben nemzetközi kutyakiállítást rendez műkotoréversennyel egybekötve. A kiállításra benevezhetők fajra való tekintet nélkül minden nemű fajták. A kiállításon díjnyertes ebek tulajdonosai között értékes dísztagyak, a kutoréversenyen díjazott ebek tulajdonosai között pénzdíjak kerülnek kiosztásra. A kiállításra és kutoréversenyre vonatkozó mindennemű felvilágosításokkal szolgál az egyesület titkára: Gebauer Marius ur, Bukarest, Calea Victoriei 118.

Dus
választék-
ban érkeztek
prima öltöny és
felöltő szövetek
Végh Dénes
uri dírat szabóhoz
BRASSÓ, KAPU-U. 23.
hol izlésesen és
olcsón öltözt-
ködhet

**Bancaón
Forrasztóon
Huttaóloom
Antimon**

Csapágyfémeket

legolcsóbb napi áron raktárról szállít

Forgács Máttyás

fémosztálya

Timișoara, IV. Str. J. Vacarescu 31.

Telefon: 355.

Eredeti Sphinx zománcdény raktáron.

Ocska fémeket és fémforgácsot a
legmagasabb napi áron vásárolok.

MINDEN EMBER

szenved valamilyen lábbetegségben! Miért szenved?
Mert nem meri megpróbálni a Csanda-féle

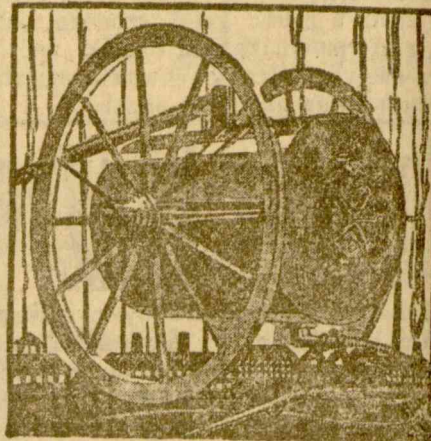
PODOL-t,

melyhez hasonló szer eddig nem létezett. Ha ápolja fogát, száját, kezét, miért nem ápolja lábait, hiszen azok végzik a legnagyobb munkát, s megbetegedésük végzetes lehet mindenkire. A Podol elejét veszi minden bajnak, megszünteti a legmakacsabb lábizadást, égető érzést, puffedséget, a lábat puhán tartja, nem cserepesíti, s a járást végtelen kellemessé teszi. Ne sajnáljon 40 lejt lábaltól, hálás lesz e tanácsért. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Készíti:

CSANDA-GYÓGYSZERTÁR ORADEA

**Az eseményekkel csak úgy tarthat
lépést, ha mindennap olvassa a
Brassói Lapokat.**

**Tüzi fecskendő,
a vagyron óre.**

Kedvező fizetési feltételekkel szállítja

M. CARNIOL FIUL (Technikai osztály)

BUCUREȘTI, STR. CAROL I, 24-30. SZAM.

TELEFON: 70/71. 54/1.

KÖZGAZDASÁG

Készletek nélkül várja az ország az új aratást, amely egy hónappal később lesz, mint rendesen

Nagy áremelkedés a terményekben világszerte — Románia elől jár a drágaság tekintetében

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az évek most vagyunk abban a szakaszában, amelyben a régi termés sorsa éppen annyira érdekel bennünket, mint az újnak kilátásai. Más években ilyenkor a régi készletek még éppen a szükséges mennyiségben voltak meg a raktárakban, vagy a gazdák birtokán és az új termés kilátásait is meg lehetett már látni. Az idén mindkét irányból vigasztalan kép tárul nemcsak a gazda elé, hanem a fogyasztó elé is. A múlt évi gyenge termés miatt a helyzet az, hogy a szükségletet alig lehet kielégíteni. az új termés kilátásai pedig olyan rosszak, hogy az idén egy hónappal tovább leszünk rá utalva a régi, mint más években. A szegény és sorsüldözött Háromszék nagy része például az őszi kelt ki kellett venni, s a tavasz óta sem kapott ez a terület még egy csepp esőt sem úgy, hogy az idén megint szárazság kísért. Ezen a kis területen más években 300 vagon lenese termelt, a múlt év termésé alig volt tíz vagon és ezer vagon árpa helyett alig arattak száz vagon. Ha a természet az idén is megismétli ezt a játékát, akkor a székelyföldnek ez a része a szomorú értelmében koldusbotra jut.

Ez a jelenség pedig nem elszigetelt és nem áll magában. Többé-kevésbé ez a helyzet a regátban is, a nagy búzatermő területeken mindenütt arra kell számítani, hogy az idén a piacról mindenütt elmarad a korai buza, vagyis új szemes terményre csak júliusban számíthatunk: a mostani nagyon is korlátozott készleteknek tehát egy hónappal tovább kell tartaniuk, mint más években. A készletek helyzete világszerte egyforma és ez a magyarázata annak, hogy a mostani nagy áremelkedés Amerikából indult meg. — Románia azonban nem várt az amerikai kezdeményezésre, itt a buza drágább, mint bárhol egész Európában. annyira, hogy az utóbbi hetekben már magyar buza is jött be a határmenti vidékekre. A magyar buza mégis olcsóbb, mint a romániai, a mely már rég elhagyta az ezer lejes szintvonalat és 1100 lej felé közeledik. A magyar búzát 1080 lejes áron vásárolta meg a Bánság.

Brassó vidéke és Kolozsvár vidéke is Krajova tájáról vásárol búzát, s ugyaninnen vásárol részben a Bánság is, amelyben szintén nincsenek készletek. A Maros mentén még van némi buza-készlet, azonban a kínálat csak egyes vagonokra terjed ki és az általános szükséglet mellett szóba sem jöhet.

Még szerencse, hogy a malmok a nagy hiánnyal való tekintettel egy-két hónapra fedették a szükségletüket és ez legalább nem fogja tovább emelni az árakat. A liszt ára is emelkedett; nullás liszt ára Aradon 15.20 lej, négyes kenyérliszté 14.80 lej, azonban a lisztkereslet megdöbbentően kicsiny, ami annak az országos szegénységnek a jele, amely a jubileumra készülő Romániát jellemzi. Amire a hábo-

ru éveit óta nem volt példa, most a hetes lisztet keresik, tehát azt a lisztet, amelyet csak a nyomor napjaiban voltak hajlandók fogyasztani az emberek. A háború befejezése után a kenyér egyszerre megfiheredett, amíg a munkásnak keresete volt, addig az volt a közhangulat, hogy inkább többet fizetnek az al az egy-két lejtel, — a hetes liszt ugyanis 11 lej kilogrammonként, — de jobb kenyeret esznek. Ma azonban már nincsen alap erre, az igényemelést és az általános táplálkozási szintvonal egész Romániában fokozatosan csökkent.

A helyzetre jellemző, hogy a tengeri fogyasztása is ugyanemiat emelkedett, ami viszont a szegénység véres gúnyjára rohamos áremelkedésre vezetett, annyira, hogy a tengeri ára ma már majdnem a kétszerese annak, mint amennyit az ősszel adták. A tengeri ára 380 lej körül alakult ki aratás után, s ma 700 lej az ára a regátban és 720 lej körül van Erdélyben. Mindenesetre az is hozzá tartozik Románia gazdasági kormányzásának dicsőségéhez, hogy a tengeri ára is magasabb a tengeritermelő és tengerifogyasztó Romániában, mint a világpiacón bárhol.

A rozskészletek kifogytak és a rozs ára hihetetlen karriert futott meg. Amire alig volt eset, most egyezik a buza árával. — Sörárpában az üzlet befejeződött, a készletek elfogytak és kereslet sincs, mert a malátázás már megszűnik s a gyárak el vannak látva a szükséges készletekkel.

Külön fejezetet kíván a takarmány helyzete s vele kapcsolatban az állattartásé. Az ősszel a takarmánykészletek igen fogyatékosak voltak s emiatt az árak rendkívüli módon emelkedtek. A széna ára 200 lejről 600 lejre ment fel, és ha az utóbbi hetek alatt az árak estek, is, még mindig 500 lej körül vannak. Az élő marha ára pedig ennek megfelelően egész télen nagyon alacsony volt, s most nem javulhat, mert még mindig drágább, mint a világpiacón és mert a marhaállomány igen rosszul telelt. — A világpiaci árakat a lengyel állatkivitel nyomja le, a minek szintén az a magyarázata, hogy a lengyel gazda is kénytelen bármilyen áron jpiacra vetni állományát. — Az erdélyi helyzetre ebben a tekintetben jellemző, hogy Brassóba Galgóról, a Szamos völgyéről és még távolabbi vidékekről, Máramarosból is hoztak szénát. — Az erdélyi gazda nagy kiszolgáltatottságának oka az is, hogy nem takarmányoz szakszerűen, a zsiros erőtakarmányokat, például az olajpogácsát nem használja, pedig ma anank az ára alig magasabb a szénánál. — A korpá ára 6.50 lej, készlet alig van.

A siralmas helyzetnek sok más között az is az oka, hogy a CFR fuvardíjai kibíratatlanul magasak. Egy vagon buza szállítási díja Krajovából Brassóba 8000 lej, azaz maga a fuvardíj majdnem egy lejtel

Érettségire, középiskolai magánvizsgára osztályösszevonással is a leggyorsabban készít elő a **ZSOLDOS tanintézet** BUDAPEST, VII. DOHÁNY-U. 84. Teljes anyagi felelősség

drágítja meg kilogrammonként a buza árát ezen az aránylag közeli piacon. Ezt nem bírja el az ország; ebben nemcsak a termelőknek s nemcsak a fogyasztóknak kell tönkremenniük, hanem a CFR-nek magának is, amelynek évi mérlegei egyre növekvő hiányokról tesznek bizonyosságot.

A középeurópai államok közül ma csak Magyarországnak vannak kivitelre váró feleslegei, Budapestén a buza ára májusi szállításra 34,14 pengő, októberre 32.08. A rozs ára 33.04 és 28.08, a szemes tengeri 27.70, májusra és 28.84 júliusra. — Berlinben a kenyértémények ára az ősz óta métermázsánként 2.5—3.0 márkával emelkedett, — az emelkedés tehát bármilyen nagy is, elmarad a romániai termények karrierje mellett. S ami kicsinyben történik az erdélyi szénával, ugyanaz nagyban lejátszódik a világpiacokon is. Lengyelországban rendesen az történik, hogy ősszel mindent eladnak a szomszédos államoknak, és tavasszal már kénytelenek behozatalból fedezni a szükségletüket; az idén pedig Németország adta el majdnem teljes rozskészletét és most már importra szorul.

A helyzet szomorú az egész világon. Romániában azonban egyenest kétségbeesítő. Így készül előre Románia kormánya a tíz éves ünepekre, amelyeknek fényét remélhetően semmivel sem fogja befolyásolni az, hogy népe már nem szegényedhetik a terményárak emelkedése miatt, mert nincs többé mit kiadnia élelmiszerekre.

A magyar mezőgazdasági gépgyárak termelési és árusítási kartellje. Budapestről jelentik, hogy a magyar mezőgazdasági gépgyárak a termelés okosabb megszervezése kedvéért és az elárúsítás szabályozása céljából kartellbe léptek. A megszervezett magyar gyárak szigorú kontingensek alapján fognak dolgozni és közösen adnak el, s a külföldi versenyt teljesen lehetetlenné akarják tenni Magyarországon.

Szabályozzák a Duna forgalmát. Május 19-én Prágában a dunamenti államok közös értekezletet tartanak a Duna forgalmának szabályozása céljából. Az értekezlet célja az, hogy a most érvényben levő szerződéseket, amelyek a buzára és a tengerire vonatkoznak, kiterjesszék a rozsra és a zabra is.

Lengyelországban agrár-reform forgalmi alapot teremtenek. Varsói hír szerint a lengyel kormány agrárreform-forgalmi alapot létesít, hogy annak jövődelméből fedezze a reform költségeit és kielégítse a mezőgazdasági hitel igényeket.

Kérje azonnal képes árajegyzéket fényképezőgépeiről és kellékeiről. Eredeti gyári árak. Postai szétküldés egész Románia területén. Banktisztviselőknek részleltetésre. — Politzer Fotoárház Carel-Mari Alapítási év 1896. 1255

Művészasszony

Írta: Sz. Solymos Bea (1)

I. FEJEZET.

Bécsváros vasuti állomásán izgatottan állt egy kis csoport, a pesti gyorsvonatot várva. Egy magas, szikár uriaszony, Bándy Artúr néni ült fel legelőbb, ki 45 éves kora dacára lesemított hajviseletével, egyszerű kis kalapban és sima, de előkelő szabású sötét ruhájában elültött a vidéki tipustól. Mellette állt könnyű szürke szoknyával, kis angolos ingblúzzal a hasonló egyszerűségű szelidarcu, szőke leánya, Bella.

Ebben a csoportban a szomszéd község Bécszilvás fiatal orvosa, Révész Tibor, a legizgatottabban várt hármuk közül, idegesen a messzeségbe nyúló sínparra kémlelve.

Még sokan jöttek-mentek a kis állomáson, batyus kofák, nagy csomagos parasztok, tarka kalapos asszonyok és sivitó gyermekek. Az indóház vendéglőse izzadtan szaladgált a rács mögött és kommandírozta a spricereket és söröket.

Könnyű szél fujdogált és felkavarta az állomás körül a port és a vendéglői asztalok közt elszórt papirdarabokat.

Bándy néni sóhajtozva nézett körül és szemében több aggodalom, mint öröm ült, míg a doktorhoz fordult.

— Félek, hogy Dalma nem fogja megszokni ezt a kisvárost, kinőtt belőle.

Révész gunyorosan nézett maga elé, végre válaszolt:

— Keregtül megy, azon a kálvárián, amin

én, s akkor egyszerre nagy bölcsésé válik. Különben, ha nem lesz terhükre, nagyságos asszonyom, igyekszem szerény társasággal szórakoztatni. Bándy néni hálásan nézett Révészre, de válaszolni nem ért rá, mert az érkező vonat fűtötte a közelből élesen hallatszott.

Mikor Révész Tibor hozzájuk csatlakozott, Bellát valami édes remegés fogta el, ahogy a szélesvállu, magas fiatalember intelligens komoly arcára pillantott, ki ma melegebben nézett Dalma nővérére, mint máskor.

Bella egy percre kellemes nyilalást érzett a szíve táján, elfeledve, hogy Révész Tibor a huga megérkezését, Dalmát várja meleg tekintetével.

Bella mélyen elpirult, mert az orvos megérintette a karját, így figyelmeztetve, hogy álljon a sinektől távolabb.

Révész Tibor egy szál vörös rózsát tartott a kezében, melyet Dalma könnyösen vett át tőle, mikor megérkezett, később elejtette, s Bella ijedten ugrott, hogy felvegye a megvetett virágot.

— Tartsd magadnál, — felelte kurtán Dalma, mikor Bella vissza akarta adni neki. Bella erre zavartan tartotta magánál a virágot és finom, vékony ujjával a port letörülgette a megtörött bársonyszirmokról, majd mikor mélyen, hosszan felszívta a rózsá illatát, halk csókot lehelt a rózsza közepére.

Dalma remekszabású utiruhájában, királyi természetével, parancsoló tekintetű szemével határozott s finom intelligenciát kifejező mozdulataival egyszerre a kis népes állomás központjába vonódott. Mindenki őt nézte, míg a kíváncsiságból kitódult leskelődő asszonyok és férfiak bámészkodása között feltűnés nél-

kül fűdvőzölve egymást, kifelé indultak, hogy kocsióra üljenek. A két nővér egymás mellett állt, szeretetteljesen kart karba öltve.

Bella közepes természetű, sárgás szőke hajával, ábrándos tekintetű nagy barna szemével, merőben elültött nővérétől.

Dalmát és Bellát úgy lehetett volna szimbolizálni, mint egy széles ívekben lombosodó pálmát, tövében egy odátévedt, szerény ibolyapalántával.

Dalma parancsoló egyénisége felszívta Bella életének színeit és a szelíd Bella passzív természeténél fogva huga árnyékába húzódott és bámulta őt, mint egy bálványt.

Tízennégy éves korában Bella rajzolgatni festegetni kezdett, de mikor Dalma imponáló merészséggel szintén hozzálátva elhagyta őt, — elbátortalanodott, mindent abbahagyva, s nővére imádata közben magáról teljesen megfeledkezett. Csekély kis önbizalmát is feláldozta neki.

Bella kedélye és lelke, mint a kristályos hegyi patak, egyszerű és átlátszó volt, őszinte a naivságig és tiszta, mintha égi angyalok között nevelkedett volna. Ragyogó gyermekded-sége sokkal fiatalabbnak tűnt fel a két évvel ifjabb Dalmánál. Imádta a természetet és rajongott a gyermekekért. Valami ósdiás elmaradottsággal tisztelte az öregseget, ami ebben a korban szokatlanul hatott, ép azért korosabb nők és férfiak hálás ragaszkodással csüggték rajta. Védte a kirabolt fészket, a szárnyszegett madarakat felszedve, eleséget hordott csavargó ebeknek, és éhező macskáknak. Ruháit és elhordott cipőit zsebpénzével egyült kiosztotta az utcán rongyosan és szegényen ténfergő gyermekek között.

(Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor ára: 6 lej. - Vestigebb betűvel 12 lej. - Alást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lej.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdéskérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Szivógázmotorok fatűzeléssel, nyersolaj, benzínmotorok, cséplőgarnitúrák, cséplőszekrények Fordson tractorok, malmok, kombinált gabonatisztítók, legújabb sikszitákat minden nagyságban, nagyon kedvező feltételekkel szállít Friedrich Testvérek Temesvár. 2934

Szalámi, sonka. Szalámi kg.-ként 160— lej, sonka kg.-ként 84— lej. Szállítók posta fordultával. Árjegyzéket küldök kérésre. Kleverkausz, szalámigyár, Brassó. 6209

Eladó 1050 Máv. golyós csapágyas cséplő, elevátor külön is, Ferenci, Lúduş 6277

Vasuti állomáshoz közel 5 holdas belsőség (lakás, gyümölcsös, raktárhelyiségek) olcsón eladó. Fakeskedőnek, gabonakereskedőnek alkalmas. 6404

Cserfa és görzölt búkkia frizekben és bálókban, deszka és fosztó nagy mennyiségben megvételre keresetlik. Átlatok K. S. jelgére a kiadóra kértnek. 6429

I-a Búkkágszén

Kovácsok, bádógások és szabók részére állandóan raktáron R. ADLEFF, Kul-utca 52.

Egy szép hálószoba toalett és egy konyhaasztal eladó Közép-ucca 57. Brassó. 6445

Azonnal eladó egy autóbusz jutányos áron. Gyönyörű karosszériával, 40 üléss. Érdeklődni Szentpéteri-ut, György János háza, Braşov. 6449

Kötőzőgépet esetleg motorral veszek sürgősen. Györfi Josif Cohalm. 6452.

Tárlítat, laszenet, ki jól akar értékesíteni, írjon „Ardealul” Galaţi, Str. Dinogeţiei 5 címre. 6453

Kéz alatt szépirodalmi, tudományos könyveket veszek. Houbalek Sos, Ştefan cel Mare 18, Bucureşti. E 990

Valódi „Bulldog” kutyák eladók. Kandei László földbírtokos Tasnád, jud. Salaj. E 988

Cséplőgarnitúra Máv. vasrámas 930 mm. 10 HP. benzínmotorral, kettős állapotban, esetleg külön is eladó, csak személyesen. Weisburg, Găneşti (Abosgaitalva) E 987

Egy 30 év óta fenálló könyvkereskedés és nyomda szerződésekkel biztosítva kedvező fizetések mellett eladó vagy bérbeadó saját helyiségében. Cím a kiadóhivatalban. 6458

Egy zongora nagyon olcsón eladó. Érdeklődjenek Nagyborosnyón a tanítókisasszonyánál. E 985

Brassóban, belvárosban keresek lehetőleg üzleti helyiséggel egy házat megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 6458

Egy házhely eladó a Zajzoni-uton. Bővebbet Raktárnáz ucca 7. ajtó 3. E 983

Juh kaskavál, székelytúrós és olvasztott vaj bármilyen tételekben kapható. Barra Sándor Meresti, jud. Odorheiu. E 984

Rövid- és divatruháznak alkalmas polcok olcsón eladók Közelebbi adatok KRAFFT & HERBERTH cégnél. 6431

Olcsó hus! 1 kg. bárányhus 28—32 lej, 1 kg. borjúhus 36—40 lej. Fekete-ut. 19 és Vasut-ut. 45. Máté Árpád. E 981

30.000 lejért üzemképes „Opel” személyautó eladó új gumikkal. Sántha Rudolfnál, Csikszentkirályon. E 980

Egy piano keresetlik. Szalay, Derestye 91. E 994

Eladó a város központjában teljesen új két emeletes ház. Cím a kiadóban. E 995

Egy rőtös és fűszerüzlet berendezés sürgősen eladó Stenmernerél, Hosszu-ucca 142. E 992

Eladó 12 HP Máv. cséplőmotor, marhaméreg, olivéreke, szelelőrosta, kaszalógép, kukoricamorzsoló, lánchorona, tennerford és Adler személyautók, részletek. Murvay, Ujszékely. E 986

Állást nyerhet

Gyógyszeresznó esetleg férfi, román nyelvtudással keresetlik. Holicska gyógyszerész Ineu, jud. Arad. 6448

Fizetéssel felveszek két jóra való fut asztalosnőnek. Asztalosműhely, Fekete ucca 33. 6450

Egy fiatal, kezdő munkást keres, bőrkészítő szakmában Bőrpáros Mesterek Arucasnoka.

Fizetése képtelenségeket gyorsan egyeztet

Hirsch Dávid Braşov

Strada Porţii — Kanu-utca 31.

Megbízhatóságáról 33 év óta előnyösen ismert iparigazolványos kereskedelmi ügynök.

Egy ügyes vendéglői szakácsnő és egy csinos pincérleány keresetlik Derestye, Szalay. E 993

Keresetlik egy tanuló kovács mesterségre Imre Jánoshoz Ploesti, Strada Sculptor 2. E 991

Vegyes

Fényképész 19 évi gyakorlati állandó üzletvezetői állást keres, esetleg betársulna, vagy bérbe venne jömeneteli műtermet, Fényves fényképész, Vulcan. 6447

Urinő idősebb urinőhöz, mint társalgó jó bánásmóddal elmenne. Cím 29 éves jelgére a kiadóban. E 989

Butorban Fischer neve márka

Művelt butorárusok legje becsüli Fischer Albert rezné olcsón takítsa meg: butorárusházát Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

Ertesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é közönséget hogy a régi jó hírnévnek örvendett

No. 5. vendéglő

vezetését átvettem s azt újonnan átalakítottam. Hosszu-utca 13. szám alatt folyó évi május 12-én, szombaton megnyitottam.

Elsőrendű konyha, fajtiszta küküllőmenti borok, frissen csapolt hordósörök. Figyelmes, előzékeny kiszolgálás. Szíves pártfogást és támogatást kér

Hatvany Károlyné a Kletter-pince volt vezetője

6455

Barátságos

a megszűnt fűrészgár munkás- és tisztviselő lakó nagy épület és ezek melléképületei, melyek részben részben pedig favázon régiából épültek.

1928. május 13-án (vasárnap)

d. e. 10 órától kezdve a helyszínen nyílt árverés a szabad alku és egyezés alapján eladottnak.

A nagyobb épületek kisebb részletekben is eladnak s a vételár hitelképes egyéneknek 4-6 hónapig teletettk.

Közelebbi felvilágosítások Porzsoit Károlynál Barátoson, vagy Brassóban a Transylvania Falpar R. T. dájában (Kut-utca 2-b.) kaphatók.

Gyümölcsfákat ősszel ültessünk!!!!

Éghajlatunk alatt teljesen bevált betegségmentes gyümölcs- és szőlőültvényeket, rózsákat stb. nyilvánosan Tóthfalusi és Tsal oltványtelepéről. Mures—Marosvásárhely, vásárolhatunk

Szállítás kezdete november 1.

Kérjünk árjegyzékeket

Minden építkezési

szükségleti cikk!

Traverzek,

Betonvas,

Stukkaturád,

Ajtó- és ablak-

vasalások.

KAMNER & JEKELIUS

BRASSÓ—SEGESVÁR

ALAPITTATOTT 1853-BAN.